

§ 392 Yttrande över Riksgäldskontorets delredovisning av uppdraget att utreda finansiering av omhändertagande av kärntekniska restprodukter från nya kärnkraftsreaktorer

KS 2025/1189

Kommunstyrelsens beslut

att anta yttrandet och översända detsamma till Klimat- och näringslivsdepartementet.

Sammanfattning

Regeringen har gett Riksgäldskontoret (Riksgälden) i uppdrag att analysera behovet av ändringar i det regelverk som reglerar finansieringen av omhändertagande av kärntekniska restprodukter vid etablering av nya kärnkraftsreaktorer (reaktorer). Särskild vikt ska läggas vid att regelverket inte ska hindra reaktorer på nya platser, nya aktörer eller aktörer med avfall från nya reaktortyper att etablera sig. Det gäller särskilt bedömningen av hur kärnavfallsavgifter och säkerheter påverkar nyetablering och om villkoren för avgifter och säkerheter därför bör anpassas. De befintliga regelverkens krav på säkerhet ska bibehållas. Riksgälden ska även utreda och föreslå hur staten kan minska programrisken i avvecklingsfasen för den aktör eller aktörer som bygger de första reaktorerna i ett nytt kärnkraftsprogram.

Den 28 februari 2025 avrapporterade Riksgälden den första delredovisningen av uppdraget. Riksgälden gjorde i denna redovisning bedömningen att såväl kärnavfallsavgifter som säkerhetsbelopp kan utgöra ett hinder för etablering av nya reaktorer vid en låg programomfattning. Detta gäller i synnerhet för den aktör som bygger den första reaktorn i ett nytt kärnkraftsprogram. Vid en hög programomfattning utgör sannolikt inte kärnavfallsavgifter och kompletteringsbelopp ett hinder eftersom dessa är i paritet med de nivåer som dagens reaktorinnehavare betalar. Finansieringsbeloppen är dock mycket högre för alla analyserade programstorlekar. Riksgälden lämnade även ett förslag på en lösning för att minska programrisken som innebär att under en period sätta ett tak för reaktorinnehavarens kärnavfallsavgift.

Vid den nu aktuella delredovisning 2 har Riksgälden lämnat lagförslag med en konsekvensanalys, förslag om hantering på programrisk samt förslag på nödvändiga lagändringar i regelverket för finansieringen av omhändertagande av kärntekniska restprodukter som underlättar nyetablering av reaktorer.

Sammanfattningsvis så föreslår Riksgälden bland annat följande:

För att hantera programrisken föreslår Riksgälden att staten åtar sig att ge finansiellt stöd för en andel av reaktorinnehavarnas förväntade fasta kärnavfallskostnader. För att begränsa statens risk införs ett tak för stödet. Dessutom bör stödet under vissa förutsättningar behöva återbetalas till staten. Om reaktorinnehavarna får statligt stöd beräknas kärnavfallsavgifterna bli marginellt högre än de nivåer som dagens reaktorinnehavare betalar.

Riksgälden föreslår vidare att villkoren för beräkningarna av kärnavfallsavgifter och säkerhetsbelopp anpassas på tre punkter:

- Förlängd beräkningsmässig drifttid för reaktorerna.

- Högre andel aktieplaceringar i kärnavfallsfonden.
- Lägre konfidensnivå vid beräkning av kompletteringsbelopp.

Riksgäldens förslag på anpassning av villkoren kommer sammantaget innebära lägre kärnavfallsavgifter och lägre kostnader för att ställa säkerheter, men ger också högre risk för staten att avsätta medel och säkerheter inte räcker för att finansiera reaktorinnehavarens kostnader om reaktorinnehavaren inte har förmåga eller vilja att fullgöra sina skyldigheter.

Riksgälden bedömer att om rapportens förslag inte skulle genomföras, ökar risken att investera i ny kärnkraft, särskilt för de företag som planerar att investera innan den faktiska programstorleken uppnått 5 000 MW. Det kan, allt annat lika, bedömas innebära att investeringarna senareläggs eller inte blir av alls.

Vid slutredovisningen den 31 mars 2026 ska Riksgälden lämna övriga författningsförslag.

Yttrande

De förändringar som föreslås bedöms i första hand beröra företag som investerar i ny kärnkraft samt staten. Förslaget minskar enligt Riksgälden risken att investera i ny kärnkraft och kan därför förväntas bidra till ett ökat intresse att anlägga nya reaktorer och att anlägga reaktorer på nya platser.

Karlshamns kommun har inget att erinra gällande det aktuella förslaget.

Beslutet bedöms inte påverka barn, varken direkt eller indirekt i förhållande till vad barnkonventionen föreskriver gällande barns rättigheter.

Beslutsunderlag

Miljöstrateg Jesper Bergmans tjänsteskrivelse, daterad 2025-11-12

Remissmissiv KN2025/00513

Delredovisning 2 av uppdrag att utreda finansiering av omhändertagande av kärntechniska produkter från nya kärnkraftsreaktorer

Protokollsanteckning

Charlott Lorentzen (MP) och Ted Olander (MP) begär och beviljas följande protokollsanteckning:

Vi i Miljöpartiet ställer oss inte positiva till kärnkraft, varken i vår kommun eller någon annanstans. I tjänsteskrivelser i dagens dagordning kan man läsa att även om kommunen ställer sig positiva finns det många risker och vi tycker det framgår att Karlshamns kuststräcka är olämplig för kärnkraftsetablering, på grund av att vi har dels en relativt hög exploateringsgrad längs kusten, dels höga natur- och friluftsvärden som finns längs kusten; både på land, i skärgården, till havs och i åmynningar. Vi tycker inte heller att kommunen ska framställa sig som positiva till kärnkraftsetablering innan en folkomröstning har genomförts.

**Karlshamns
kommun**

PROTOKOLL
Kommunstyrelsen
2025-11-24

Beslutet skickas till

Klimat- och näringslivsdepartementet
Kommundirektör Daniel Wäppling
Miljöstrateg Jesper Bergman